

רדואן ואח'

על ידי ב"כ עוה"ד עדי לוסיגמן ואח'
טלפון: 02-6222808; פקסי: 03-5214947

המעוררים

נ ג ד

שר הפנים

על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, ירושלים

המשיב

טלפון: 02-6466590; 02-6466289; פקסי: 02-6467011

הודעה מטעם המשיב

1. בהתאם לחלטת בית המשפט הנכבד מיום 12.6.13, מתכבד המשיב להגיש הודעה זו מטעמו.
2. בהתאם לחלטת בית המשפט, ניתנה למשיב אפשרות להשלים טיעון "בשאלה האם דרישת המשיב שהבקשה תוכל להיות מוגשת רק בחלוף שנתיים מאז שלקטין יש מרכז חיים בישראל אין בה כדי לפגוע בהוראת החקיקה הראשית – 3א לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשע"ג-2003, כפי שתוקן. (ההדגשה הוספה – ל.ו.)"
3. כפי שצויין בסיכומים מטעם המשיב, חוראות הדין הרלוונטיות לבחינתן של בקשות לרישום במרשם האוכלוסין הישראלי ומתן מעמד לקטין, שרק אחד מהוריו רשום כתושב קבע בישראל, הן סעיף 1(ב) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, תקנה 12 לנתקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-1974 וסעיפים 2 ו-3א לחוק האזרחות והכניסה לישראל (חוראת שעה), התשס"ג-2003 (להלן – חוק הוראת השעה).
- יודגש, כי בסעיף 3א לחוק הוראת השעה נקבע כי שר הפנים "רשאי ... לפי שיקול דעתו" ליתן רישיון ישיבה בישראל או לאשר בקשה להיתר שהייה בישראל לקטין העומד בתנאים המפורטים בסעיף.
4. כידוע, על-פי נהליו הרגילים של המשיב מזה שנים ארוכות - עוד בטרם נחקק חוק הוראת השעה - מתן רישיון ישיבה בישראל לקטין תושב האזור מותנה בקיומו של מרכז חיים בישראל במשך שנתיים רצופות לפחות עובר לאישור הבקשה.

5. בשים לב לכך שחוק הוראת השעה אמנם מאפשר לשר הפנים, לפי שיקול דעתו, ליתן רישיון ישיבה לקטין תושב האזור שגילו עד 14 שנים, אולם אינו מחייבו ליתן רישיון ישיבה לקטין כאמור, הרי שעל-פני הדברים, אין כל סתירה בין הדרישה הכללית והרגילה של שר הפנים לקיום מרכז חיים של שנתיים בישראל בטרם שיינתן לקטין תושב אזור רישיון ישיבה בישראל - ובכלל זה קטין שסעיף 3א לחוק הוראת השעה חל עליו - לבין חוק הוראת השעה.

נפנה בעניין זה לפסק הדין בעע"ם 5718/09 מדינת ישראל נ' סדור (פורסם בגבו, 27.4.11, להלן - עניין סדור), במסגרתו נדונה שאלת שדרוג מעמדו של קטינים שעמדו בתנאים לקבלת רישיון לישיבת ארעי בעת הגשת בקשתם הראשונה, ומבקשים, לאחר הגיעם לגיל 14, לשדרג רישיון זה לרישיון לישיבת קבע.

כפי שציין המשיב בסיכומיו, מפסק הדין בעניין סדור עולה, כי המועד הקובע לעניין אפשרות השדרוג של רישיון הישיבה מרשיון לישיבת ארעי לרישיון לישיבת קבע הוא גילו של הקטין במועד הגשת הבקשה המקורית, אז זאת דה בהנחה שאותו קטין עמד בכלל הקריטריונים שקבע משרד הפנים לקבלת רישיון לישיבת ארעי בעת הגשת הבקשה הראשונה (שכאמור, כוללים על-פי נהלי המשיב, גם מרכז חיים בישראל בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה). לעניין זה נפנה לאמור בסעיף 47 לפסק הדין בעניין סדור, כזלקמן:

"... הדרך הראויה ליישומו של הנוהל היא כי במצב שבו הוחלט על-ידי משרד הפנים כי קטין פלוני, שגילו נמוך מגיל 14, עומד בקריטריונים שנסבעו לקבלת מעמד בישראל, המועד הקובע לעניין גילו של הקטין לפי סעיף 3א(1) לחוק הוראת השעה יהיה מועד הגשת הבקשה הראשונה. באופן כזה, ניתן יהיה לקיים את ההליך המדורג, שעל חשיבותו עומד משרד הפנים - הן ביחס לקטינים תושבי אזור הן ביחס לקבוצות אחרות - מבלי לגרוע מן האפשרות להעניק לקטין מעמד של קבע בסוף ההליך המדורג, ובלבד שבמועד הגשת הבקשה הראשונה טרם מלאו לקטין 14 שנים..." (ההדגשה הוספה - ל.ו.).

6. לצד האמור, משרד הפנים יבקש לעדכן את בית המשפט הנכבד, כי כאמור, מבלי שהדבר מתחייב לעמדתו כלל מחוק הוראת השעה, הוחלט, כפי שיפורט להלן, להקל עם קטינים תושבי האזור שחוק הוראת השעה חל עליהם. זאת, לגבי בקשות חדשות שיוגשו מעתה ואילך למתן רישיון ישיבה לקטין שגילו (במועד הגשת הבקשה לרישום) מתחת ל-14 שנים, אולם במועד הגשת הבקשה דנן, אין לקטין עדיין מרכז חיים בישראל לתקופה של שנתיים רצופות לפחות.

בהתאם להחלטת משרד הפנים החדשה המוצהרת בזו, ואשר תעודכן בקרוב בנוהל רלוונטי, ככלל, בקשה שתוגש עבור קטין תושב האזור שגילו מתחת ל-14 שנים ואין לו עדיין שנתיים רצופות של מרכז חיים בישראל - לא תידחה, אלא הבקשה תישאר תלויה ועומדת; כאשר בסמוך לתום שנתיים רצופות של מרכז חיים בישראל, על המבקש מטעם הקטין יהיה לחמציא הוכחות אודות קיומו של מרכז חיים בישראל בשנתיים שקדמו: אזי, נכון יהיה משרד הפנים לשקול ליתן לאותו קטין רישיון לישיבת ארעי בישראל, וזאת - גם אם גילו באותה חצות כבר יהיה למעלה מ-14 שנים, ובכפוף לעמדות גורמי הביטחון.

7. באשר למערערים 3-4 בערעור שלפנינו, המשיבים סבורים כי אין מקום ליתן להם רישיון לישיבת ארעי בישראל, וכי דין ערעורם להידחות.

א. ראשית, כאמור לעיל, לא נפל כל פגם במדיניותו הנוכחית של משרד הפנים, והמדיניות המוצהרת לעיל עליה הוחלט, לא חלה על בקשות שהוגשו עד היום, אלא רק על בקשות חדשות שיוגשו מעתה ואילך.

ב. שנית, בית המשפט קמא קבע, ולדעת המשיב בדיון קבע, כי המערערים זנחו למעשה את בקשתם מ-2006 כאשר לא הגישו ערר או עתירה על ההחלטה שנתקבלה בה ולפיכך אין מקום להתייחס לגילם במועד הגשת בקשה זו (כאשר באותו מועד לא עמדו בקריטריון מרכז החיים בישראל, משך שנתיים שקדמו להגשת הבקשה). ראו בעניין זה האמור בטענין 10 לפסק דינו של בית המשפט קמא בו נקבע כדלקמן:

10. לאחר שעיינתי בחומר שלפניי ושמעתי בהרחבה את טענות ב"כ הצדדים, מסקנתי היא כי דין העתירה להידחות. כפי שקבעה ועדת ההשגה, ועניין זה למעשה לא עמד במחלוקת לפניי, הסירוב לקבל את הבקשה לרישום העותרים 3 ו-4 בשנת 2006, היה כדיון, משעה שלא קדמו לבקשה שנתיים של מרכז חיים בישראל. אכן, על החלטה זו לא הוגש ערר והיא לא נתקפה. לעניין זה משמעות, שכן הפועל היוצא ממנו הוא שהבקשה שהוגשה בשנת 2009 על-ידי העותרים הייתה בכל מקרה בקשה חדשה. לא גרשם בה כי היא מהווה המשך של הבקשה הקודמת ולא באה בה טענה לפיה הבקשה הקודמת עודנה תלויה ועומדת (ע/7). המדובר על כן, בסיטואציה בה בקשה אתת הוגשה ונדחתה – על-פי המצב המשפטי שחל באותה העת – כדיון; ובקשה שנייה, חדשה, בחלוף פרק זמן משמעותי (שמעבר לשנתיים הנדרשות), אושרה. בנסיבות המקרה, אין לקבל את טענת העותרים. לפיה המועד הרלבנטי אותו יש לבחון הוא מועד הגשת הבקשה שמשנת 2006. משסורבה הבקשה באותו המועד ולא הוגש כל ערר או עתירה. יש לראות סירוב זה כחלוט במובן זה שסיים את הטיפול בבקשה. אין מקום לשוב וליוחס את גיל העותרים בעת הגשת בקשה ראשונה זו (בשנת 2006). במסגרת במשה חדשה שהוגשה רק בשנת 2009 על-ידי העותרים." (ההדגשות הוספו – ל.ו.)

בנסיבות אלו, בהן המערערים 3-4 לא השיגו בשעתו על ההחלטה בבקשתם הראשונה משנת 2006, ומשבאותו מועד, לא עמדו בקריטריון של שנתיים מרכז חיים בישראל, המשיבים סבורים כי אין כל מקום ליתן להם מעמד בישראל בהתאם לגילם במועד הגשת הבקשה הראשונה, וזאת במסגרת הבקשה השנייה, אשר הוגשה בשנת 2009, אזי היו שניחם מעל לגיל 14. יוער גם, כי כאמור בסיכומים מטעם המשיב, המערערת 3 היתה בת למעלה מ-14 שנים גם במועד הגשת הבקשה הראשונה בשנת 2006 (ראו פירוט בטענינים 16 ו-30 לסיכומים).

8. האמור בהודעה זו נתמך בתצהירה של גבי ליאת מלמד, מרכזת מעמד ואשרות בלשכת רשות האוכלוסין וההגירה במזרח ירושלים.

ליאת מלמד
ליאורה וייס-בנסקי, עו"ד
סגנית בכירה בפרקליטות המדינה

היום, ה' תשרי תשע"ד
09 ספטמבר 2013